

Uzasadnienie do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Karkonosze (PLC020001)

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i poz. 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Karkonosze został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie wyznaczenia specjalnego obszaru ochrony siedlisk Karkonosze (PLC020001) (Dz. U. poz. 1910) w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej: siedlisk przyrodniczych, tj.:

- 3110 Jeziora lobeliowe;
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*);
- 4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*);
- 4070 Zarośla kosodrzewiny (*Pinetum mugo*);
- 4080 Subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby lapońskiej lub śląskiej (*Salicetum lapponum*, *Salicetum silesiaca*);
- 6150 Wysokogórskie murawy acydofilne (*Juncion trifidi*) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (*Salicion herbaceae*);
- 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie);
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*);
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);

- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*;
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 8110 Piargi i gołoborza krzemianowe;
- 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*;
- 8230 Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabidopsidion thalianae*);
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*);
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis*, część - zbiorowiska górskie);

gatunków roślin:

- 2217 gnidosz sudecki *Pedicularis sudetica*;
- 4069 dzwonek karkonoski *Campanula bohémica*;
- 4113 przytulia sudecka *Campanula bohémica*

oraz gatunków zwierząt:

- 6179 modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nauisthous*;
- 6177 modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*;
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus* (populacja zimująca);
- 1323 nocek Bechsteina *Myotis Bechsteinii* (populacja zimująca);
- 1324 nocek duży *Myotis myotis* (populacja zimująca);
- 1352 wilk *Canis lupus* (populacja osiadła);
- 1361 ryś *Lynx lynx* (populacja osiadła).

Ponadto rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

(Dz. U. Nr 179, poz. 1275 ze zm.) wyznaczony został obszar specjalnej ochrony ptaków Karkonosze (PLB020007), którego obecna nazwa (Karkonosze – PLC020001) została nadana rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 listopada 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2022 r., poz. 96). W granicach ww. obszaru Natura 2000 Karkonosze (PLC020001) ochronie podlegają następujące gatunki ptaków:

- A103 sokół wędrowny *Falco peregrinus*;
- A108 głuszec *Tetrao urogallus*;
- A215 puchacz *Bubo bubo*;
- A217 sóweczka *Glaucidium passerinum*;
- A223 włośchatka *Aegolius funereus*;
- A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*;
- A261 pliszka górską *Motacilla cinerea*;
- A264 pluszcz *Cinclus cinclus*;
- A267 płochacz halny *Prunella collaris*;
- A272 (A480) podróżniczek *Luscinia svecica*;
- A282 drozd obrożny *Turdus torquatus*;
- A368 (A474) czeczotka *Carduelis flammea*;
- A409 (A876) cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Karkonosze (PLC020001), zwanego dalej Obszarem, został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ww. ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r., poz. 99).

W przypadku tego Obszaru zachodzą przesłanki wynikające z art. 28 ust. 11 ww. ustawy o ochronie przyrody, wobec czego plan zadań ochronnych obejmuje część obszaru o powierzchni 12718,26 ha, tj. z wyłączeniem terenów położonych w granicach Karkonoskiego Parku Narodowego, dla którego ustanowiono plan ochrony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego (Dz. U. poz. 882), zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej oraz ochrona, zachowanie lub przywrócenie

wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk wszystkich przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 3 Dyrektywy Ptasiej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

W przedmiotowym planie zadań ochronnych wykorzystano wyniki badań terenowych z zakresu fitosocjologii, entomologii, teriologii, chiropterologii i ornitologii - prowadzonych w latach 2012-2013 w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 PLH020006 (obecnie PLC020001) i PLB020007 (obecnie PLC020001) oraz późniejszych badań terenowych w latach 2022-2023. Ponadto uwzględniono dane wykorzystane do opracowania planów urządzenia lasu dla Nadleśnictw: Śnieżka, Szklarska Poręba i Kamienna Góra.

Spośród wszystkich ww. przedmiotów ochrony w granicach całego obszaru Natura 2000 nie potwierdzono obecności A108 głuszca. Ponadto siedliska przyrodnicze: 3110, 3160, 4080, 6150, 7110, 7150 i 8110; gatunki roślin: 2217 gnidosz sudecki, 4069 dzwonek karkonoski i 4113 przytulia sudecka oraz gatunki ptaków: A272 (A480) podróżniczek i A267 płochacz halny występują w granicach Karkonoskiego Parku Narodowego, a więc poza obszarem objętym planem zadań ochronnych. W związku z tym nie określono w stosunku do nich zagrożeń, celów działań ochronnych ani działań ochronnych.

Nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących dla siedliska 4070, wskazano natomiast zagrożenie potencjalne, tj. procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywoływanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu (zagrożenie związane jest z obserwowaną sukcesją biocenotyczną w kierunku borów świerkowych). Ponadto nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących ani potencjalnych dla A368 czeczotki.

W przypadku siedlisk 4030 i 4060 za główne zagrożenie uznano działania związane ze sportem, turystyką i rekreacją, ponieważ płyty siedlisk ulegają mechanicznemu niszczeniu na skutek nadmiernego wydeptywania przez ludzi. W przypadku siedlisk łąkowych i muraw (6230, 6510, 6520) oraz gatunków motyli (6177, 6179) jako główne zagrożenia zidentyfikowano działania skutkujące zmianą sposobu uprawy albo całkowitym zaniechaniem ekstensywnego użytkowania, jak również działania związane z przekształcaniem tych terenów w związku z zabudową i urbanizacją. W odniesieniu do siedlisk torfowiskowych (7140, 7230) oraz borów i lasów bagiennych (91D0) stwierdzono przede wszystkim zagrożenia związane są modyfikacjami przepływu hydrologicznego oraz zmianami w reżimach opadowych spowodowane zmianami klimatycznymi. Istotnym zagrożeniem są również powstające na skutek prac leśnych rynny erozyjne. W przypadku siedlisk

małopowierzchniowych, takich jak 8220 i 8230, głównym zagrożeniem jest sukcesja, który skutkuje zacienieniem płatów siedliska i wpływa na jego skład gatunkowy, natomiast w przypadku siedlisk leśnych (9110, 9130, 9170, 91E0, 9410) jednym z głównych zagrożeń jest zbyt mała ilość martwego drewna w obrębie płatów siedlisk, powstające na skutek prac leśnych rynn erozyjne oraz obecność roślin gatunków inwazyjnych oraz W przypadku gatunków nietoperzy (1308, 1323, 1324) za najważniejsze zagrożenie uznano planowane i częściowo zrealizowane prace w obrębie tunelu kolejowego stanowiącego zimowisko gatunków oraz brak zabezpieczeń (krat) w obrębie innych zimowisk gatunków. W odniesieniu do 1352 wilka i 1361 rysia za najważniejsze zagrożenia uznano oddziaływania antropogeniczne związane z obecnością dróg (jako liniowych barier w migracji), urbanizacji terenów w obrębie korytarzy migracyjnych, penetracji przez ludzi terenów stanowiących siedliska ww. gatunków oraz prowadzenie prac leśnych i transportu drewna w porze nocnej. Dodatkowo zwrócono uwagę na inne działania związane z płoszeniem i niepokojeniem osobników gatunku w okresie rozrodu i wychowu młodych (np. zabiegi gospodarcze). W przypadku gatunków ptaków takich jak sóweczka, włośchatka i dzięcioł zielonosiwy głównym zidentyfikowanym zagrożeniem są działania skutkujące zmniejszeniem powierzchni starodrzewu oraz liczby drzew starych i dziuplastych, co ogranicza dostępność siedlisk tych gatunków. W przypadku pluszcza i pliszki górskiej zagrożenie stanowią prace w obrębie cieków wodnych (remonty, przebudowy, rozbudowy) – ich niewłaściwe prowadzenie skutkuje mniejszą dostępnością siedlisk gatunków. W odniesieniu do cietrzewia wskazano na zagrożenia związane z niekorzystnym przekształcaniem optymalnych siedlisk gatunku oraz oddziaływaniami antropogenicznymi skutkującymi płoszeniem i niepokojeniem osobników gatunku, także w newralgicznych dla gatunku okresach. Praktycznie dla wszystkich gatunków ptaków zagrożeniem jest również prowadzenie prac leśnych i transportu drewna w porze nocnej, co skutkuje płoszeniem i niepokojeniem osobników gatunków.

Szczegółowe cele działań ochronnych zostały określone m.in. na podstawie przeprowadzonych prac terenowych, metodyki GIOŚ (2012) oraz metodyk wskazanych przez ekspertów: fitosocjologa, teriologa, entomologa i chiropterologa wykonujących badania na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych.

Zaproponowane działania ochronne mają na celu zachowanie ww. siedlisk i siedlisk ww. gatunków. Dla siedlisk 4030, 4060 i 8220 zaplanowano działania związane z usuwaniem skutków sukcesji. W przypadku siedlisk 6230, 6510, 6520, 7230 i 8230, jak również związanych z siedliskami łąkowymi motyli (6177, 6179) dotyczą one właściwych metod gospodarowania (ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe albo pastwiskowe) w obrębie płatów siedliska. Ponadto dla siedlisk 6520 i 7230 zaplanowano odtworzenie

wybranych płatów, w stosunku do których ekspert fitosocjolog wskazał taką możliwość. W odniesieniu do siedlisk 7140 i 91D0 zaplanowano przede wszystkim wykonanie piętrzeń stałych, co ma spowalniać odpływ wody z płatów siedliska oraz działania mające na celu usuwanie krzewów i podrostów drzew oraz ekspansywnych gatunków roślin zielnych i gatunków inwazyjnych z płatów tych siedlisk. W przypadku siedlisk leśnych (9110, 9130, 9170, 9180, 91E0, 9410) zaproponowano głównie wskazania do gospodarki leśnej mające na celu poprawę wskaźników związanych z obecnością martwego drewna oraz wskazania związane z wydłużeniem okresu odnowienia i prowadzenia zrywki na stokach o nachyleniu powyżej 30° za pomocą kolejki linowej. W odniesieniu do wilka i rysia zaproponowano działania związane z ograniczaniem płoszenia i niepokojenia osobników tych gatunków. W stosunku do zimujących populacji gatunków nietoperzy (1308, 1323, 1324) zaplanowano działania związane z zabezpieczeniem zimowisk tych gatunków. W przypadku cietrzewia zaplanowano głównie działania związane z poprawą jakości siedliska gatunku oraz działania ograniczające antropopresję.

Nie określano działań ochronnych dla ochrony siedliska przyrodniczego 4070 z uwagi na stwierdzony brak presji i zagrożeń w odniesieniu do tego siedliska oraz właściwy stan zachowania płatów tego siedliska. Ponadto nie wskazano działań dla gatunków ptaków (A217, A223, A368, A264, A261, A234, A282), dla których planowane jest uzupełnienie stanu wiedzy.

Monitoring oceny stanu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych zaplanowano także dla wszystkich typów siedlisk i gatunków (z wyjątkiem oceny realizacji celów działań ochronnych dla siedliska 4070, dla którego nie planuje się obecnie działań ochronnych) stwierdzonych w obszarze objętym planem zadań ochronnych.

W trakcie sporządzania projektu planu zadań ochronnych uwzględniono wyniki aktualnych badań terenowych w zakresie fitosocjologii, teriologii, entomologii i chiropterologii na całym obszarze objętym planem, a wyniki tych badań pozwoliły na uzyskanie wystarczającej wiedzy o Obszarze, w związku z czym nie zaplanowano uzupełnienia stanu wiedzy. Natomiast w przypadku gatunków ptaków zgromadzone dane pozwoliły na wyznaczenie zasięgu siedliska gatunku jedynie w przypadku cietrzewia, dlatego dla pozostałych gatunków ptaków zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy w tym zakresie. Dodatkowo dla cietrzewia zaplanowano ocenę jakości biotopu w cyklu rocznym metodą HSI (Habitat Suitability Index).

Z uwagi na fakt, że obowiązujący dokument planistyczny, tj. *Uchwała nr 218.XXIV.2012 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla jednostki Sobieszów*

w *Jeleniej Górze* zawiera wskazania, które mogą wpływać negatywnie na przedmioty ochrony, konieczne było zawarcie w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazania do zmiany w tym dokumencie niezbędnego do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze. Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 20 sierpnia 2025 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.6320.6.4.2025.AH.1 z dnia 19 sierpnia 2025 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 2 obszarów Natura 2000 [w tym dla obszaru Natura 2000 Karkonosze (PLC020001)]. Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia do urzędów gmin i starostw powiatowych, w granicach których znajduje się obszar objęty PZO. Obwieszczenie ukazało się również w prasie o zasięgu regionalnym (województwo dolnośląskie).

W dniu 13 października 2025 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.6320.6.7.2025.AH.1 z dnia 9 października 2025 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla 2 obszarów Natura 2000 [w tym dla obszaru Natura 2000 Karkonosze (PLC020001)]. Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia do urzędów gmin i starostw powiatowych, w granicach których znajduje się Obszar. Obwieszczenie ukazało się również w prasie o zasięgu regionalnym (województwo dolnośląskie).

Projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany do przedstawicieli urzędów, nadleśnictw i innych instytucji, których działalność związana jest z przedmiotowym obszarem Natura 2000 (pismo znak WPN.6320.19.2025.BP z dnia 22 października 2025 r.). W okresie od 22 października 2025 r. do 30 października 2025 r. możliwe było zgłaszanie uwag. Z uwagi na fakt, iż opiniowanie miało charakter roboczy, zaakceptowano wnioskowane przez Nadleśnictwo Szklarska Poręba i Burmistrza Szklarskiej Poręby wydłużenie terminu na złożenie uwag.

Projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do zaopiniowania.

Obwieszczeniem z dnia 15 grudnia 2025 r. znak WPN.6320.6.11.2025.MŁ.2 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)* i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w w dniach Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W ww. okresie

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r., poz. 428)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 2025 r.